

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลการมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัย ทั้ง 6 ขั้น คือ ขั้นสร้างความสัมพันธ์ ขั้นศึกษาวิเคราะห์พิจารณาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ขั้นวางแผนการปฏิบัติงาน ขั้นปฏิบัติงาน ขั้นประเมินผลระหว่างกระบวนการปฏิบัติงาน และขั้นประเมินผลการปฏิบัติงานเมื่อสิ้นสุดกระบวนการวิจัย 2) ศึกษาผลการพัฒนาวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และ 3) จัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างคือ ครู กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบ้านโนนตูม อำเภอดงโข่ง จังหวัดเพชรบูรณ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 15 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ กิจกรรมในกระบวนการวิจัย แบบบันทึกกิจกรรม ในกระบวนการวิจัย แบบวัดวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แบบสัมภาษณ์ วิสัยทัศน์เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม แบบบันทึกการมีส่วนร่วมและสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรม แบบสังเกตพฤติกรรม และแบบประเมินผลระหว่าง การปฏิบัติงาน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD) และการทดสอบที (t - test) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดย การวิเคราะห์เนื้อหา หากค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าสถานภาพการรับเลือกผ่านเกณฑ์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัย

1.1 การมีส่วนร่วม

เชิงปริมาณ ในกิจกรรมที่ 1 และ 2 ขึ้นสร้างความสัมพันธ์และชั้นศึกษาวิเคราะห์พิจารณาปัญหาและสาเหตุของปัญหา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ส่วนในกิจกรรมที่ 3-6 คือ ขึ้นวางแผนการปฏิบัติงาน ขึ้นปฏิบัติงาน ขึ้นประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงาน และขึ้นประเมินผลเมื่อสิ้นสุดกระบวนการวิจัย พบว่า มีส่วนร่วมในระดับมาก

เชิงคุณภาพ ในกิจกรรมที่ 1 และ 2 ขึ้นสร้างความสัมพันธ์และชั้นศึกษาวิเคราะห์พิจารณาปัญหาและสาเหตุของปัญหา พบว่า มีการแสดงความคิดเห็นมากแต่ประเด็นที่อภิปรายไม่มีความเชื่อมโยงและต่อเนื่องและไม่มีความหลากหลาย โดยมีค่าสถานภาพการรับเลือกผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 66.67 แต่ในกิจกรรมที่ 3-6 คือขึ้นวางแผนการปฏิบัติงาน ขึ้นปฏิบัติงาน ขึ้นประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงาน และขึ้นประเมินผลการปฏิบัติงานเมื่อสิ้นสุดกระบวนการวิจัย พบว่า มีการแสดงความคิดเห็นมากและประเด็นที่อภิปรายมีความเชื่อมโยงและต่อเนื่องและมีความหลากหลาย โดยมีค่าสถานภาพการรับเลือกผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 73.33, 93.33, 73.33, และ 80.00 ตามลำดับ

1.2 การเกิดวิสัยทัศน์

เชิงปริมาณ ในกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างเกิดวิสัยทัศน์ด้านยุทธศาสตร์ กระบวนการ และผลผลิตในระดับสูง - ระดับสูงมาก ส่วนทางด้านปัจจัยอยู่ในระดับปานกลาง - ระดับสูง

เชิงคุณภาพ มีการแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ด้านต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในทุกกิจกรรม โดยในกิจกรรมที่ 1, 3, และ 5 คือขึ้นสร้างความสัมพันธ์ ขึ้นวางแผนการปฏิบัติงาน และขึ้นประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงาน มีค่าสถานภาพการรับเลือกผ่านเกณฑ์เท่ากันคือ ร้อยละ 66.67 ส่วนในกิจกรรมที่ 2, 4 และ 6 คือ ขึ้นศึกษาวิเคราะห์พิจารณาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ขึ้นปฏิบัติงาน และขึ้นประเมินผลการปฏิบัติงานเมื่อสิ้นสุดกระบวนการวิจัย มีค่าสถานภาพการรับเลือกผ่านเกณฑ์เท่ากันคือร้อยละ 80.00

1.3 การประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงาน

เชิงปริมาณ ในทุกกิจกรรมมีการประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดี

เชิงคุณภาพ ในทุกกิจกรรมมีการประเมินด้วยตนเอง เสนอความคิดเห็นทั้งส่วนดีและส่วนที่ต้องปรับปรุง แก้ไข

2. ผลการพัฒนาวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาระหว่างก่อนและหลังเข้าร่วมกระบวนการวิจัย

เชิงปริมาณ ค่าเฉลี่ยของคะแนนวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาด้านยุทธศาสตร์ ปัจจัย กระบวนการและผลผลิต หลังเข้าร่วมกระบวนการวิจัยสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกระบวนการวิจัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เชิงคุณภาพ หลังจากเข้าร่วมกระบวนการวิจัยกลุ่มตัวอย่างสามารถอธิบายประเด็นต่าง ๆ ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาด้านยุทธศาสตร์ ปัจจัย กระบวนการและผลผลิตได้อย่างหลากหลายและกว้างไกลมากขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมกระบวนการวิจัย

3. การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านโนนตูม ประกอบไปด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เวลา และการวัดผล ประเมินผล เน้นการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้ ภาควิชาในท้องถิ่น ชุมชนมีส่วนร่วมในการศึกษา มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยในช่วงชั้นที่ 1 (ป. 1 – 3) และช่วงชั้นที่ 2 (ป. 4 – 6) เน้นสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย และคณิตศาสตร์ ส่วนช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 – 3) เน้นสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ วัดผล จากความรู้ ความสามารถ และความประพฤติ ประเมินผลโดย คณะกรรมการประเมินผล ซึ่งประกอบไปด้วย กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และครู